

Kv. Saturnus 7, Rådstugugatan 16 i Nora

Nora socken, Nora kommun, Västmanland

Omläggning av lertegeltak, år 2006

Översiktlig beskrivning

Gården kv Saturnus 7, är beläget i de centrala delarna av Nora stad, vid Rådstugugatan 16. Bostadshuset uppfördes omkring 1910 och har därmed en lägre ålder än många av de omgivande byggnaderna. Byggnaden avviker från den övriga bebyggelsen med sina eternitklädda fasader. Gården i sin helhet utgör ett bra exempel på hur gårdarna och bostadshusen utformades under tidigt 1900-tal.

Bygganden är belägen inom det område av Nora stad som är av riksintresse för kulturmiljövården, nr 33 i T-län. Byggnaden finns dessutom upptagen i *Kulturhistorisk byggnadsinventering i Nora stad, 1979*.

Under hösten år 2006 har taket på den aktuella byggnaden lagts om. Arbetena har skett med hjälp av statliga medel i form av byggnadsvårdsbidrag, enligt Länsstyrelsens beslut 061107 som endast omfattat omläggning av taket i lertegel. Arbetena har följts av antikvarisk kontrollant och enligt de anvisningar som lämnats muntligt. Slutbesiktning genomfördes 061122 då det kunde konstateras att arbetena genomförts på ett antikvariskt godkänt sätt.

Administrativa uppgifter

<i>Fastighetsbeteckning:</i>	<i>Kv. Staurmus 7</i>
<i>Fastighetsägare:</i>	<i>Gerd Johansson</i>
<i>Bidrag:</i>	<i>53 % av den totala kostnaden, dock högst 8 000 kr</i>
<i>Byggentreprenör:</i>	<i>Hermanssons plåtslageri & bygg</i>
<i>Antikvarisk kontroll:</i>	<i>Örebro läns museum</i>
	<i>Charlott Hansen, år 2006</i>
<i>Utförandeperiod:</i>	<i>hösten år 2006</i>

Länsmuseets handlingar i ärendet

<i>Diarienummer:</i>	<i>2006.220.362</i> <i>- beslut från Länsstyrelsen ang. bidrag för omläggning av tak,</i> <i>061023</i>
<i>Registrerade bilder:</i>	<i>OLM_2006_54_1-13</i>

Omslagsfoto: Rådstugugatan 16, Charlott Hansen, OLM_2006_54_7, år 2006

Utförda åtgärder

Byggnaden består av en trävilla i två våningar med en vinkelställd del in mot gården. Huset uppfördes omkring 1910. Fasaderna är i dag klädda med eternit men under skymtar på vissa ställen, en rödmålad fasspontad panel. Fönstren har korsformade mittposter och är tidstypiska för perioden då byggnaden uppfördes. I dag är de målade i brunt men under skymtar en gul kulör. Byggnadens tak utgörs av ett sadeltak med valmade takspetsar. Taket är klätt med tvåkupigt tegel. De valmade delarna är klädda med plåt. I stället för vattlister har takfallens sidor klätts med rännदार av plåt som leder ner vattnet i hängrännorna. Nocken täcks av plåt. Samtliga plåtdetaljer är av obehandlad galvaniserad plåt. Bidragsdelen har endast omfattat lerteglet.

Tak *Före åtgärd:* Taket var belagt med tvåkupiga lertegelpannor på ett undertak av spontade brädor. Brädorna var uppspikade vertikalt och vardera bräda hade två längsgående spår. Troligtvis för att leda ner eventuellt vatten som letat sig in under pannorna, ner i hängrännorna. Delar av undertaket var rötskadat.

Efter åtgärd: Det befintliga taket av lertegel plockades ner. Undertaket avlägsnades. Det visade sig då att delar av takstolarna var rötskadade. De rötskadade delarna har avlägsnats och takstolarna har lagats i med nytt virke. Undertaket ersattes med råspontad panel, uppsatt horisontellt. Den monterades så att den även kom att utgöra panelen i takfotens undersida. Den befintliga panelen av pärlspont togs därför bort. På det nya undertaket lades underlagspapp och ny strö- och bärläkt spikades upp. Läkten har anpassats för att få samma takhöjd som tidigare. De befintliga takpannorna var i för dåligt skick för att återanvändas och nytt tvåkupigt lertegel, av fabrikket Vittinge, lades.

Vid slutbesiktningen var alla plåtarbeten ännu inte färdiga så alla pannor låg inte på plats. De läggs på plats i samband med att plåtarbetena färdigställs.

Övrigt I samband med att tegeltaket lades om utfördes en hel del plåtarbeten på taket. Samtliga plåtarbeten har utförts i obehandlad galvaniserad plåt. Nocken täcktes med ny plåt. De befintliga fotplåtarna var monterade så att de satt för långt upp från hängrännan. Nya har monterats så att vattnet släpper i hängrännan. Nya hängrännor och stuprör har monterats. Krokarna vari hängrännan fäster har monterats tätare för att få en bättre stabilitet. De befintliga stuprören hade såväl rundade som skarpa vinklar och var delvis målade. De nya är av galvaniserad plåt och har rundade vinklar. Husets två skorstenar har fått nya nederbeslag samt plåthuvar. En ny taklucka har tillverkats och gjorts något större då den befintliga var mycket liten. De valmade takspetsarna har försetts med ny plåt som utformats annorlunda än den befintliga. Den nya plåten har

skarvats med två horisontella falsar i stället för en vertikal. Vattlisterna i form av rännalor har i stort utformats lika de befintliga. De gjordes något smalare för att förhindra att vinden får fäste i dem. Längst ner hade rännalorna en liten upphöjning. De nya utformades utan då vattnet lättare rinner ner i hängrännorna. Nya vindskivor har monterats.

Bildbilaga

Före åtgärd

Foto: Charlott Hansen, Örebro läns museum OLM_2006_54_1-13

Efter åtgärd

Foto: Charlott Hansen, Örebro läns museum OLM_2006_54_1-13

Fotoprotokoll

Acc. nr: OLM_2006_54_1-13

Plats (Gårds- by- och tätortsnamn): Kv. Saturnus, Rådstugugatan 16, Nora

Socken (eller församling): Nora socken

Gata/kvarter/fastighet: Kv. Saturnus, Rådstugugatan 16, Nora

Kommun: Nora kommun

Län: T

År: 2006

Motiv: Omläggning av lertegeltak på fastighet i kv. Saturnus, Rådstugugatan 16, Nora

Bild 1: Undertaket av spontade brädor

Bild 2: Pärlspontad panel i takfoten

Bild 3: Skorsten och taklucka före åtgärder

Bild 4: Plåtavtäckning på valmad takspets, före åtgärder

Bild 5: Troligtvis ursprunglig panel skymtar bakom plattorna av eternit

Bild 6: Fotplåt och vattlist i form av rännal före åtgärder

Bild 7: Rådstugugatan 16

Bild 8-10: Taket efter omläggning av lertegel

Bild 11: Ny vattlist i form av rännal samt ny panel i takfoten

Bild 12: Plåtavtäckning på valmad takspets, efter åtgärder

Bild 13: Skorsten med delvis nya plåtbeslag samt ny taklucka

Fotograf: Hansen, Charlott

Övrigt: diarienummer: 2006.220.362